

AVÈTZ DICH LIBERTAT D'EXPRESSION... ? PARLEM-NE !

(article escrich lòngetemps i a ...)

Leis evenements tragics de *Charlie Hebdo* virèron a l'entorn dau drech a la libertat d'expression. Que lei causas siegon claras : ai evidentament manifestat en seguida deis atemptats terroristas, qu'es lo laxisme generalizat que nos menèt a aquò per la desmission dei politics censadament elegits per aparar la democracia. Dire non a l'horror semblava la mendra dei causas, e fau de ges de biais partida d'aquelei per se pensar « fin finala, l'an un pauc cercat ». Mai es d'un autre subjècte que vòli parlar, lo d'aquelei qu'an lo mot de « libertat » de l'onga en boca... e que l'aplican gaire. Ai totjorn aborrit *Charlie Hebdo* per sa vulgaritat (sei cubertas m'eriçavan), son sectarisme politic en bòn esquerrista radicauc¹, sa violéncia sovent gratuita envèrs un grop uman que li serviá eternament d'òs a rosegat d'un biais tament obsessionau (la polícia, que leis aparèt pasmens, lei parlaires de lengas regionalas), qu'èra sens rapòrt justament ambe lo drech intangible a la caricatura e a la critica. Vaquí per la forma. Per lo fons, ai jamai presat tanpauc la mediocritat dei tèxtes d'unei de sei caricaturistas, que podíau legir non dins son jornau mai dins lo *Canard Enchaîné*, tant coma sa misoginia crassosa, decuplada per la vulgaritat dei trachs. E presèri encara mens leis orrors descorantas qu'escriguèron sus nautreï, parlaires de lengas regionalas, orrors de mesa dins mantun mitan roge². Mai s'analisan son discors recurrent³, elei leis aparaires tissós de la libertat còtra tot sistèma, nos volián fin finala nos enebir de paraulas, demorar muts dins nòstra lenga, donc nos privar totalament de nòstra libertat d'expression. Per lo fach que tuaviem de gens, lapidaviem lei femnas, raubaviem de liceanas per lei violat dins la brossa africana, cremaviem de glèisas ò de sinagògas, ò autreis orrors relevant deis assisis ? Non, simplement perqué parlam una segonda lenga istorica dau territòri francés !! Polida ideologia vertadierament portaira de libertat, vertat ! Desgaunhavan bassament nòstra lenga occitana (lei fasiá rire a plena garganta, supausi, d'alinhari lei *Jospinou*, *binou fascitou*, e autrei mots desfigurats), nos comparavan a de pès-terros endarreirats, a de polets fermiers, se pensant forçadament que « *nòstre femorier sentissiá melhor que lo dau vesin* », nos tractava de xenofòbs e de faissistas, relevant de Vichei e s'ameritant d'anar tot drech en procès a Nüremberg. Impossible, galegi ? Que non, vaquí un pichon florilègi eloquent mai non complèt : « *Les parleurs de langues régionales ont une idéologie qui mènent tout droit à Nuremberg* » ; « *Lou Jospinou annonce que la France va signer la Charte (...). Les aborigènes vont pouvoir parler leur patois, pardon, leur langue, sans se faire rire au nez. Et peut-*

¹ Non, non, denunciava/caricaturava pas « tot lo monde » coma se ditz vertuosament, tant se ne manca ! La franja roja aviá pas drech a la mendra critica, a la mendra caricatura, au mendre ricanament, bòrd que ne'n èran totei ò quasi.

² Cf. l'òdi d'un Melenchon per lei lengas regionalas ò lo mesprètz absolut d'una Arleta Laguillier ò l'òdi exacerbant dei laïcards (precisions per d'unei ases bòrnis que se creson que lo refús es exclusivament a drecha). Lo refús de nòstre lengas es ben partejat per totei lei corrents, si que non seriam pas onte ne siam. E lei premiers enemics istorics foguèron lei revolucionaris jacobins roges pur sang.

³ Parlavi d'obsessionaus... En mai de totei sei discors dins son jornau dins mantun numèro (ai pas tot repertoriat), sortiguèron un numèro especiau de caricaturas consacradas ai parlaires de lengas regionalas : es dire se nos aborriá. Leis illustrators d'aqueste numèro 368 que son títol èra « *Vive les langues régionales* » èran : Luz Bernar, Biard, Cabu, Cavanna, Charb, Cyran, Gebe, Patrick Font, Honore, Kamagurka, Lipowski, Luz, oncle Bernard, Pasquini, Plantu, Renaud, Riss, Sine, Strelkoff, Tignous, Philippe Val, Willem, Wolinski. L'ai pas agut en mans (pagar per aquò ??!), s'imagina pron ben lo contengut. Faguèron donc partida, e a la primera plaça, de l'illustracion perfiecha de « la patologia francesa » tala coma l'analisan lei jornalistas estrangiers europèus a prepaus dau sòrt fach ai lengas regionalas e a sei parlaires dins aqueste « bèu país dei drechs de l'òme », mai pas per tot lo monde.

*être même **garder leur accent, c'est-à-dire leur béret et leurs sabots.** Certes, difficile de postuler pour un emploi d'hôtesse d'accueil dans un aéroport **avec des sabots.** En revanche, pour parler météo dans le poste, **il fleure bon avoir l'assant, ça fait ensoleillé, té !** Lou Jospinou a raison. Maintenant que le bulldozer jacobin a laminé et éradiqué les pagnolades et les bécassinades, on peut élever **trois douzaines de couillons** qui parlent encore **leur pataquès (pardon : langue)** au rang de patrimoine national et leur **apposer le label poulet fermier...** » (7 octobre 1998)*

« *Nous avons **la chance inouïe d'avoir la plus belle langue du monde et que c'est dans celle-ci que tous et toutes doivent s'exprimer.***⁴ » (Philippe VAL). Bèla incitacion, senon a l'òdi per lo mens au mesprètz, qué ? E a l'interdit d'expression deis autrei, qué ? Es qu'aquò relèva dau drech a la caricatura, ò es qu'es de l'injúria totalament gratuita ? Per ieu son d'insults s'aparentant au racisme mai complit. Degun occitan es anat pasmens au jornau, seriá que li rompre lo morre (e mai lei prepaus lo meritavan) : lei soletei responsas foguèron quauquei corrièrs indignats de tant d'òdi gratuit. Aquesta mentalitat tipicament esquerrista fins-au-botista explica benlèu la casuda vertiginosa dei vendas dau jornalet qu'èra a man de plegar⁵ : agradava vesedoirament pas a tant de monde qu'aquò, bòrd qu'èra justament pas d'umor mai de pura marridesa ernhosa.

Maugrat mon desgost grand per aquesta ideologia, venguèri processionar pasmens, perqué l'inadmissible lo trespasava largament, mai demieg lei processionistas, quant de recuperaires de l'evenement venguts se refaire una virginitat ? Partits politics en tèsta qu'an pasmens tot fach per qu'aquò arribè⁶ per denegament dei realitats e subte vestits de probitat candida⁷, país estrangiers gaire coneguts fins ara per lo respècte dei libertats de la premsa, dei caricaturistas⁸ e encara mens

⁴ Coma s'eriam pas d'a fons bilingues, paure paure Philippe Val !

⁵ Mai que ven d'èstre abondosament subvencionat per lo Ministèri de la Cultura. La premsa e leis edicions occitanas an jamai agut l'astre de recebre 1 million d'èuros !! Au nom... de la non libertat d'expression d'aquestei dichas lengas bòrd que solet « lo francés es la lenga de la Republica ». Academicians, laïcards ferotges e francs-maçons i son e mai anats de son acusacion « lei lengas regionalas menaçan la Republica » (mai degun parlèt de ...fobia a nòstre endrech, curiós qué ?). L'avèm efectivament constatat despuèi lòngtemps (e mai ambe leis atemptats de Montauban e Tolosa) a bèls uelhs vesents : son lei parlaires de lengas regionalas que tuan e menaçan l'unitat nacionala...

⁶ E lei sondats se mòstran « satisfach dau biais que fuguèt tractar l'afar », se ne'n cresèm lei sondatges !! Tant d'anestesia dei neurònas fariá rire, non foguèsse lo tragic mai que negre de l'ora. A leis ausir totei, sembla que tot aquò nos tombe dessus sens la mendra rason, coma se i aviá deguna responsabilitat anteriora de nòstre govèrns passats e presents. Seriá que lo fach que totei leis assassins (e ja despuèi lo de Tolosa e Montauban), delinqants multirecidivistas notòris, aurián totei deguts èstre encara en preson. Mai non, foguèron generosament relargats, e largament avans la fin de sa pena : bilan d'aquesta generositat, 7 mòrts a Tolosa + 17 mòrts ara [e totei lei que seguiguèron, aprèp l'escritura d'aqueste article].

⁷ « Sabiam ren », « quasi descubrem lo passat judiciari deis assassins », « non, non, leis divers atemptats son pas ligats, que son l'afar de simples destimborlats isolats ». Aquesta darriera analisi peremptòria espanida sus leis ondas un quart d'ora aprèp leis atemptats de Nantes, Dijon, ò de la Pòsta de Colombes. A bòn ? Èran pas sus lei luècs, e pasmens en mens d'un quart d'ora, avián ja analisat lei tenents e leis abotissents ? Quina clarvesença ! Coma se fa que lo poder a pas agut la meteissa diligéncia, lo meteis sens agut de l'analisi per empachar lei 17 mòrts recents mai leis anteriori ?

⁸ Sus lo site dau jornau satiric montpelhierenc, *L'Aggloriense*, un caricaturista iranian refugiat aici, pòrta testimoniatge dins una vidèo corteta, virada a l'escasença dau festenau dau dessenh satiric dins Eraur, qu'en Iran, ren pòt èstre caricaturat, ni lo poder, ni la religion, ni, ni, ... levat leis Americans, lei Jusieus e l'Occident. E te venon parlar de blasfèma inadmissible e d'islamofobia ?! L'occidentofobia, l'americanofobia, la judeofobia son vesedoirament largament autorizadas... e pas solament en Iran. Quant a la crestianofobia, leis evenements d'Africa e de l'Orient pròche la mòstran cada jorn, sens que nòstra vertuosa premsa siegue esmouguda : fan pas mai que tres linhas dins lei

dei femnas, venent vojar sa lagrema compassionala (èra d'una indecència e d'una impostura !). E associacions fasent comèrcis lucratius en procès sistematic per racisme, a l'agachon de la mendra parauleta de criticas⁹, e pièger que tot, d'unei qu'avián ja intentat de procès a *Charlie Hebdo* e d'autrei jornaus (!). Per la libertat d'expression, aquesteis associacions ? Vertadierament ? De quau se foton ?!

Per la libertat d'expression lo sindicat roge d'una cadena de television que clavelèt au pilòri lo jornalista que denuncièt l'abominabla « paret dei cons » dau Sindicat de la magistratura, ont èra tanben espingolats fins qu'a de parents de victimas violadas ? Si, si... an d'alhors portat planh. Fasiá pas que son trabalh de jornalista pasmens : mostrava un fach, denunciava l'òdi¹⁰, la practicava pas, eu. Mai non, lo dògma impausat enebissíá de portar aquò a la coneissença de totei per servir « la vertut qu'es forçadament a senèstra ». Omèrta, omèrta, omèrta, pichòteis orrors entre amics. Per la libertat d'expression lo jornau *Le Monde* (que sei fondators se devon morir un segond còp essent lo fuelh ideologic primari e partesan qu'es vengut) que comencèt per lausenjar lo libre de l'istorian Silvan Guggenheim, per lo linchar puei la setmana d'aprèp, lei Cerbèrs aguent fach son trabalh de bassa òbra entre temps ? Escrivíá d'orroros aquest òme reconegut per sei recèrcas ? Practicava subte l'incitacion a l'òdi tombant sota lo còp de la lei ? Non, diguèt que lei monges de l'abadiá Sant Miquèu en Normàndia elei tanben avián tradusit/recopiat lei manescrichs antics, e que foguèt pas unicament lo fach deis Arabs coma se ditz costumierament per seguir la propaganda de mesa¹¹. Totalament reprehensible efectivament, que li vauguèt lo qualificatiu d'« islamofòb » (sic !) dins una publicacion de tres universitaris¹². Ont èran leis

jornaus (e pas totei) e la mendra informacion noirida assortida d'indignacion dins lei ràdios (ò alara a 6 oras dau matin, per que degun sàpia e ausigue).

⁹ Levat se tomban sus lei parlaires de lengas regionalas onte totei leis orrors son permesas e per qualei demòran mudas, absolutament mudas : veire d'exemples eloquents d'abominacion, totjorn dins mon article *Diguèron...* . Dins aquestei textes, s'i remplacèsse « breton, occitan » per « arab, jusieu, negre », que i auriá de bramadissas indignadas e de desenaus de procès en racisme. Mai per nautrei, aquí òc, la libertat totala d'escupir es recomandada e abondosament practicada per lo *Nouvel Obs*, *Charlie Hebdo*, leis umoristas clafits d'òdi de *France Inter* and co, sens la mendra declaracion indignada deis associacions fasent profession dins l'anti-racisme.

¹⁰ Perque n'es d'a fons, exprimit en mai per de professionaus de la justícia que son censats condemnar « l'incitacion a l'òdi » !!!! A mens que considerèsson qu'èra pas que de l'umor plasent e bravonet e delicat aquesta paret vergonhosa ??

¹¹ Degun pòble, deguna civilizacion « a tot inventat ». Caduna es l'eiretiera de totei leis autrei anterioras, caduna a mai avançat dins d'unei domenis mai pas dins d'autrei, e caduna a son torn pòrta sa pèira a l'avançament dei sabers, la civilizacion araba coma leis autrei en son temps, e pas « mai que leis autrei » (a parlar de l'Edat mejana). Evidéncia se n'es, mai non, duvèm engolir sens broncar la propaganda en cors.

¹² Legiguèri lo libre de Guggenheim per curiositat. Per i trobar una onça d'islamofòbia, fau èstre d'una malonestetat intellectuála sens limit, d'a fons dins la draia totalitària que senhoreja a l'ora d'ara e qu'intima lo silenci a tant d'intellectuaus qu'an l'immense tòrt de pas seguir lo dògma. E que fau pas confondre ambe lei vertadiers revisionistas denegant per exemple l'existéncia dei cambras de gas e se manjant dau jusieu a longor de paginas, ò lei que fan l'apologia dau terrorisme. Inutil de dire que dins seis atacants en mascariá, i aviá pas un Malek Chebel, que citi abondosament dins *Escrichs de femnas*, e qu'escriguèt un estudi noirit sus l'esclavagisme passat e present en país arabes, autre subjècte totalament tabó que vau tanben a mantun istorian lo qualificatiu d'islamofòb, coma ai que s'azardarián a parlar dei Barbarescs sus la mar Mediterranèa en cors d'istòria (es vengut enebit en mantun endrech). Dòna Anastasi-a velha, doblada de sa sòrre Inquisicion, mai totei doas son per la libertat d'expression (la sieuna, la sola, exclusivament), e son corollari, l'escafament de sei « pichons afars entre amics » pauc gloriós. Quitèri *Lo Jornalet* per aquesta rason, en seguida d'un vertadier linchatge mediatic d'un collèga que leis injúrias mai òrras li foguèron vujadas sus la tèsta a ferrats : supausi que sei linchaires que se congostan tant de « libertat, tolerància » anèron pasmens processionar d'abondància per la libertat d'expression... Levat se son islamoesquerrisme prevau sus tot ?

aparaïres de la libertat d'expression per s'insurgir còntra aqueste metòde digne dei país totalitaris passats e presents ? Totalament absents : « èran pas Guggenheim », pas d'astre per eu, pecaire !

Ont èran leis aparaires de la libertat d'expression per sosténer toteis aquelei oficialament menaçats de mòrt ? Sota la taula dei paurucs... Ont èran leis aparaires de la libertat d'expression per s'insurgir còntra lo revelh ais aubetas, coma un maufactor, d'un universitari parisenc, especialista en economia dei mercats e de la desreglementacion, conegut per sei multiples articles preciats sus lo subjècte ? Escriguèt d'orroris tombant sota lo còp de la lei, eu tamben ? Non, analisèt lo bilan de la creacion deis emplecs despuei la dubertura a la concurréncia de la telefonia, per dire qu'èra fin finala pas tant positiu que çò que s'auriá poscut esperar. Lo capolier de Free (accionari de *Le Monde*) jutgèt aquò inadmissible e l'accusèt d'èstre pagat en sota-man per França-Telecòm. Desrevelhat ais aubetas, sasida de son ordenador, davans sa femna e sei filhas, ambe la diligéncia mai totala : polit exemple de libertat d'expression, qué ? Foguèt innocentat, mai visquèt l'orror. E *Le Monde* « foguèt Charlie » tanben... sens rire !! E passi sus leis autrei mèdias, qu'an tot parierament practicat lo linchatge intellectuau dins seis escrichs coma dins seis emissions de television, umoristas ricanant en tèsta dau cortègi.

Ont èran leis aparaires de la libertat tot cort, en seguida de la condemnacion de la Municipalitat de Vilanòva de Magalona (34), perqu'aviá gausat marcar tanben lo nom occitan de sa comuna sota lo nom francés ? Atemptatòri a qué, un nom en occitan e quina ...fobia exprimís, que relevarián de la justícia ? Onte son leis aparaires de la libertat neuroticament jacobins que refusan ai parlaires de lengas regionalas de practicar liurement sa lenga ambe lei mejans que van forçadament ensems, perque pagan de taussas coma tot lo monde ? Nos passejan totei de Mitterand en Chirac, ambe de professions de fe pretocantas per la defensa dei lengas que son una riquesa tant bècèla bla bla bla... mai solament lei lengas d'endacòm, luenh, luenh, luenh. Libertat endacòm, morrelhatge aici. Mai processionèron, totei... Onte son leis aparaires de la libertat de la premsa que venon de condemnar a 90 000 èuros d'amenda lo jornau satiric montpelhierenc *L'Agglorieuse* (tant vau dire sa mòrt), que portèt a la coneissença de totei lei mauversacions d'una empresa lengadociana (ambe victimas a repeticion) mai que s'enganèt sus la presentacion dins un dei fachs evocats ? Grevissima la pena financiera, e dau jamai vist dins leis annals. Es que lo jornau desrenga prigondament lei poders locals despuei d'annadas, tant lo monde politic coma lo deis afaristas de tot pèu. Es donc atacat regularament per li far tancar lo bèc definitivament. Mai leis atacants passats e presents èran segurament totei sus la plaça d'Antigòna a Montpelhier, a manifestar « per la libertat d'expression », ne'n dobtem pas.

Quant de faus cuòus professionaus¹³ e censors impietados de tot çò que li agrada pas son venguts se netejar la consciéncia e se faire passar per de defensors menimós de la libertat ? Quant de tartufes que practican au quotidian, e despuei de decadas, lo denegament absolut de la libertat d'expression (levat la sieuna), lo trafec incidiós de l'informacion¹⁴, ò lo laxisme desvergonhat

¹³ Parli evidentament pas de la massa dei milions de manifestants anonims e non encartats.

¹⁴ Tota manipulacion de donadas es un denegament de la libertat : es l'ocupacion essenciala dei regims totalitaris, onte e mai lei tèrratremols èran escafats de l'informacion (en Russia, en China). Cf. la supèrba sequéncia deis umoristas *Les Inconnus* onte jògan de jornalistas en país totalitaris, se fasent mitralhats perqué anoncian quora un passatge de nivòls ò de pluejas, quora la pèrda de l'equipa nacionala de fotbal, e autrei « marrideis informacions qu'es enebit d'anonciar au pòble ». Lei ciutadans que voudrián se donar la pena d'un pauc gratusar s'apercebrían lèu fach quant l'informacion es manipulada per lei mèdias, e mai en França (informacions totalament censuradas ò deliberadament troncadas, adjectius subtilament causits per encloscar l'opinion (especialitats d'un *France Inter* ò d'un *France Info*), desformacion totala dei fachs per l'ideologia personala dau jornalista que fa mai que nasejar, e que son a 85% formatats politicament totei pariers de senèstra (segon son dire meteis, es dire « la pluralitat » que s'exprimís !).

envèrs lei violents de tota mena que rauban justament lei libertats fundamentalas de cadun au quotidian¹⁵ ? La libertat d'expression, i a ben tròp de gens que venguèron la defendre oficialament mentre que la practiquèron gaire avans e que contunharàn deman de perseguir tranquilament sa caça a l'òme ambe la complicitat de mèdias interpausats, per quin pretèxe que siegue (aquí òc, quina diligéncia ! quina severitat ! quina susvelhança !). Lo terrorisme intellectuau, e mai sens mòrt violenta, es tanben un terrorisme mai insidiós, e una cèrta intelligentsia francesa s'i coneis pron ben dins aqueste domeni, onte i fa seis armas despuei de desenaus d'annadas, de la premsa a l'universitat ambe sei goros patentats. L'avèm vista a l'òbra au sègle XX, ambe de mòrts per milions per subrepés, dins lei camps roges coma negres¹⁶. Mòrts ò engabiats *ad aeternam* per delictes d'opinion (pron de lei transformats en « fòus dangierós » degudament estampilhats per de psiquiatras a la sòlda) mai pasmens caucionats abondosament a l'epòca per nòstres intellectuaus, e que seis eiretiers en ideologia venon de processionar pasmens sens la mendra gèina, bòrd que caucionan, - per son esquina clina¹⁷ de repentents professionaus ò son silenci copable ò sei quitei cisèus censuraires (mai a sens unic)-, lei meteisseis orrors qu'au sègle XX, aici ò endacòm... *Bis repetita non placent*.

Mai ben tròp de ciutadans vòlon exclusivament legir que çò que lei confòrta a l'avança dins sei conviccions, donc dins son panurgisme, sens exercir lo mendre sens critic ; levat per lo camp d'en fàcia onte, aquí, son d'una ferocitat exemplària, quora estaloiran pas messorgassa sus messorgassa per noirir son molin ideologic.

¹⁵ Aquelei demandas de libertats legitimas bòrd que son lei fundamentas d'una democracia (es SON essencia meteissa) e èstre garantidas per un estat de drech (es SA responsabilitat premiera) son pasmens diabolizadas lexicalament despuei d'annadas sota l'etiqueta « reflèxes securitaris » que nos foguèt servida *ad nauseam* a longor d'antena e de linhas e de sansonhas repepiadas conscienciosament. Pensar autrament èra una pròba patenta de faissisme. Lo govèrn ven tot bèu just d'admetre que la libertat non pòt existir sens la defensa de la securitat de tot ciutadan. Quina subta e meravelhosa descuberta, vertat ! Tragic non, aqueste descilhament de l'an 2014, mai que necessitèt 17 assassinats a de reng (e ja 7 dos ans i a) per se'n apercebre ? Quant ne'n faudrà encara per que denhe passar a l'accion, un còp la bèla unanimitat dins lo compassionau esvanida, es a dire defendre la democracia, mai la defendre vertadierament, voluntariament, e non passar sa vida en autoflagellacion descoranta e mausana ? Ai lo sentiment curiós que ren de ren cambiarà que, « *quora òm nais carrat, òm mòrre pas ponchut* », coma ditz lo provèrbi, encara mens quora òm es esclau bòrni d'una ideologia. Mai lei Guggenheim e autrei cercaires, lei qu'an lo malaür de dire un mot de travèrs e mai se ne dison pas, elei totei, seràn encara e totjorn impietadosament perseguits, coma ièr, per lei meteis Cerbèrs processionaires e gardians zelats « de la libertat d'expression », la qu'an definida. E an ja començat la caça...

¹⁶ Lei premiers vesent que lei segonds e reciprocament, lei militants deis uns passant eventualament alegrement dins lo camp deis autrei, e reciprocament, a bèls uelhs vesents ò coma eminéncias grisas. L'aviáu ja relevat e trufat dins mon conte negre « *La Romèca occitanofòba* » : deguèt pas agradar en totei. L'abissala incultura politica ambienta, l'amnesia anestesianta e la lenga de bòsc per lo contraròtle deis esperits menan ansin a emplegar « faissisme » sens adjectiu, sota entendut lo negre, lo sol, coma se lo faissisme roge aviá pas existit/existissia pas (!), coma s'èra pas actiu e nociu (e encara mai dangierós a mon vejaire, se tant qu'òm pòsca causir entre la pèsta e lo colèra) e ara lo faissisme verd.

¹⁷ Max Roqueta escriguèt un conte filosofic negrès, parlant d'una poblacion venguda tota esquinabaissada davant un tiran senhorejant au país d'Amaluc. De tornar legir e meditar : es d'actualitat.